

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Относно: Прилагана счетоводна политика и информация за състоянието и изменението на основните активи и пасиви, приходи и разходи по баланса на Министерството на земеделието/МЗм/ към 31.12.2021 г.

Министерството на земеделието е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище град София, бул. Христо Ботев № 55.

През 2021 г. по организационната структура на МЗм е настъпила промяна, свързана с приетото на 13 декември 2021 г. от Народното събрание на Република България Решение за приемане на структура на Министерския съвет на Република България (обн., ДВ, бр. 106 от 2021 г.). Съгласно т. 3 от него Министерството на земеделието, храните и горите се преобразува в Министерство на земеделието.

Министерството на земеделието осъществява държавната политика в областта на земеделието, селските райони, горите, риболова и аквакултурите. Неговата дейност е насочена към: повишаване на конкурентоспособността и разширяване на експортния капацитет на българското селско стопанство при спазване на строги стандарти за опазване на околната среда; осъществяване на единен контрол по хранителната верига за осигуряване на безопасност на храните и хуманно отношение към животните; разнообразяване на икономиката и подобряване на условията на живот в селските райони; създаване на условия за устойчиво развитие на рибарския и горския сектори.

Основните приоритети в тази насока са:

- Развитие на балансирано, конкурентоспособно, устойчиво и адаптирано към климатичните промени селско стопанство;
- Насърчаване на приемствеността между поколенията в селското стопанство, развитието на дребните стопанства и стопанствата, създаващи по-висока добавена стойност;
- Насърчаване на пазарната ориентация и стабилизиране на пазарните позиции на земеделските производители;
- Уреждане на поземлените отношения, гарантиращи устойчивост и защита правата на собствениците и на ползвателите на земеделски земи и стимулиране окрупняването на земеделските площи;
- Провеждане на целенасочена маркетингова и рекламна държавна политика, насочена към популяризиране на българската селскостопанска продукция и нарастване на износа;

- Осигуряване на по-висока професионална квалификация и информираност на земеделските производители;
- Насърчаване на устойчиво в екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знания рибарство и аквакултури, характеризиращо се с ефективно използване на ресурсите;
- Осигуряване на условия за икономическа жизнеспособност на риболовната, аквакултурна и рибопереработвателната промишленост, създаване на по-добри условия за живот в рибарските райони;
- Устойчиво и многофункционално управление на горите;
- Предоставяне на качествени административни услуги в аграрния сектор;
- Осигуряване на качествени и безопасни храни за потребителите;
- Гарантиране на здравословния статус на животните, подобряване на надзора на заболяванията по животните и намаляване на заболяемостта, гарантиране на хуманно отношение към тях;
- Запазване жизнеността на селските райони чрез привличане на инвестиции, разнообразяване на икономическите дейности, развитие на основните услуги за селското население; изграждане на необходимата инфраструктура.

Годишният финансов отчет /ГФО/ на Министерството на земеделието е изготвен в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството, Закона за публичните финанси, Сметкоплана на бюджетните предприятия, Единната бюджетна класификация, Указания на министъра на финансите, Счетоводната политика на МЗм, утвърдените Вътрешни правила и други нормативни актове, касаещи дейността на министерството.

Формата и съдържанието на Годишния финансов отчет са изготвени, съгласно Заповед № ЗМФ – 1338 от 22.12.2015 г. на министъра на финансите.

Формата, структурата и съдържанието на елементите на финансовите отчети се определят ежегодно със съответните указания на министъра на финансите за изготвянето и представянето на отчетните данни за активите, пасивите, приходите, разходите въз основа на оборотните ведомости и друга информация.

Спазени са и указания на Министерство на финансите:

ДДС № 14/30.12.2013 г. - Сметкоплан на бюджетните организации;

ДДС № 8/16.09.2014г. - Допълнителни пояснения относно отчитането на определени операции, активи и пасиви в контекста на прилагането на Сметкоплана на бюджетните организации;

ДДС № 5/2016 г. - Относно начисляване на амортизации на нефинансови дълготрайни активи от бюджетните организации

ДДС № 10/ 2020 г. - Единна бюджетна класификация за 2021 г.

ДДС № 7/31.12.2021 г. Относно годишното счетоводно приключване за 2021 г.

Годишният финансов отчет на Министерство на земеделието е изготвен към 31.12.2021 г., обхваща периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г. и е съставен в лева, в Оборотната ведомост, Баланс и Отчет за приходи и разходи, в цели числа и стотинки до втория знак и в хиляди лева .

При изготвянето на годишните оборотните ведомости към 31.12.2021 г., са спазени и указанията, дадени с ДДС № 20/2004 г., както и издадените през следващите години от МФ - дирекция „Държавно съкровище“ писма и указания по отделни въпроси, свързани с отчетността на бюджетните организации..

Всички указания на министъра на финансите по отчетността на бюджета през годината са предоставяни своевременно на ВРБ. Дирекция „Финансово управление“ изготвя и допълнителни по повод конкретни и общи счетоводни проблеми, както и указания във връзка с изготвянето на периодичните и годишния финансови отчети.

За обработка на финансово-счетоводната информация в системата на МЗм се използват различни програмни продукти.

За целите на консолидиране на счетоводната информация за активите, пасивите, приходите и разходите, МЗм изготвя оборотна ведомост с данни за състоянието на счетоводните сметки /на ниво четириразрядни синтетични счетоводни сметки/ преди операциите по приключването.

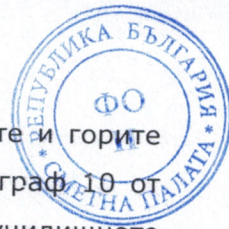
МЗм изготвя сборни оборотни ведомости за трите отчетни групи /стопански области/, като обобщава данните от годишните финансови отчети на подведомствените си структури от втора степен на разпореждане с бюджет, вкл. МЗм - ЦА .

Второстепенните разпоредители от системата на МЗм са самостоятелни юридически лица, със самостоятелна сметка и бюджет. През 2021 г. са консолидирани финансовите отчети на следните разпоредители в бюджета на министерството и на част от Професионалните учебни заведения, за които не са приключили процедурите по прехвърляне на недвижими имоти, а именно:

1. МЗм - ЦУ
2. Служби и агенции – 14 броя
3. ОД "Земеделие" – 28 броя;
4. Към баланса на ЦА на МЗХГ са обобщени и данните за салдата на активи, недвижими имоти (земи, прилежащи към сгради земи, сгради, инфраструктурни обекти и незавършено строителство) на 10 броя професионални гимназии, излезли от системата на МЗм през 2016 г. и преобразувани в общински професионални гимназии.

Настъпилите промени през отчетния период в организационната структура на МЗХГ са:

Продължават процедурите по прехвърляне на недвижими имоти, предоставени на професионални гимназии, в собственост на съответната община. Процедурата е във връзка с приетия Закона за предучилищното и училищното образование, с който

професионалните гимназии към Министерството на земеделието, храните и горите преминаха към общините. Тази структурна реформа, произтича от параграф 10 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за предучилищното и училищното образование. Считано от 01.07.2016 г. и 01.08.2016 г., с влизане в сила на този закон, професионалните гимназии, финансирани от Министерството на земеделието, станаха общински.

За всички училища за които има Решения на Министерския съвет за прехвърляне на недвижими имоти, предоставени на професионални гимназии, в собственост на съответната община и е проведена процедура по приемо-предаване на имотите, същите са отразени в отчетността на МЗм. В съответствие с изискванията на т. 20.6 от ДДС № 20/2004 г. прехвърлянето на нефинансовите активи са отразени в отчетността на МЗХГ и съответната община с една и съща стойност/ досегашната балансова стойност на актива/, с оглед да е налице равнение по сметките от гр. 76 на консолидирано ниво на публичните финанси.

През 2020 г. са прехвърлени недвижимите имоти на следните Професионални учебни заведения:

- Професионална гимназия по земеделие „Стефан Цанов“, гр. Кнежа;
- Професионална гимназия „Руска Пеева, гр. Джебел;
- Професионална гимназия по хранителни технологии и техника, гр. Пловдив

През 2021 г. са прехвърлени на Професионална гимназия по селско стопанство „Златна нива“ град Айтос.

ОТНОСНО ПРИЛАГАНАТА СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА В МЗм

Счетоводната политика е съвкупност от конкретни принципи, изходни положения, концепции, правила, бази и процедури, възприети за отчитане на бюджетната и стопанска дейност, осигуряващи подробна, вярна, честна и изчерпателна информация за финансовата дейност на организацията. За постигане на тази задача се спазват изискванията, заложи в Закона за публичните финанси, Закона за счетоводството, Националните счетоводни стандарти, както и Международните счетоводни стандарти, за въпроси, за чието решение няма изрични разпоредби в националните нормативни актове за счетоводство.

Предвид факта, че на територията на цялата страна за осъществяването на държавната политика в областта на земеделието, развитието на селските райони, рибарството и аквакултурите, към министъра на земеделието, храните и горите са създадени бюджетни структури (разпоредители с бюджетни кредити) и предвид многообразието на извършваните в системата на МЗм дейности (развитие на растениевъдството и животновъдството; контрол на зърнопроизводството, търговията и съхраняването на зърно и зърнопреработката; контрол на производството, търговията и употребата на фуражи; контрол върху храните от растителен и животински произход, суровините, страничните животински продукти

и продуктите, получени от тях, и специфичните растителни продукти; контрол върху ветеринарномедицинската дейност; контрол върху процесите на изпитване и установяване техническата изправност на земеделската техника и др.) конкретна счетоводна политика на всяка бюджетна структура се определя и организира от главните счетоводители. В този смисъл, прилаганата счетоводна политика е съобразена както с основните изисквания и принципи, така и със създадените вътрешни нормативни актове, отразявайки специфичния характер на съответната дейност. Системата на аналитично отчитане, използвания счетоводен програмен продукт, метода за оценка на материалните запаси при тяхното потребление, както и други такива специфични правила и елементи, отразяващи спецификата и заложи в счетоводната политика, са определени самостоятелно от всяка една бюджетна структура от системата на МЗм.

В съответствие с изискванията на Европейския съюз за отчетността, статистиката и бюджетирането на публичния сектор, както и с изискванията на българското законодателство по отношение на бюджетирането, отчитането на изпълнението на консолидираната фискална програма и управлението и контрола на средствата и разходите на бюджетните организации е изготвена нова Счетоводна политика на Министерство на земеделието, приложима през 2021 г., неразделна част от системите за финансово управление и контрол в министерството. Счетоводната политика на МЗм е допълнена с произтичащите от нормативната уредба промени, както и с всички указания, процедури, методики и др., с цел осигуряване финансово-счетоводната, бюджетната и стопанска дейност на администрацията при спазване на приложимата нормативна уредба, регламентираща бюджетната политика на министерството като първостепенен разпоредител с бюджет и целеви средства и разпоредител със средства по международни програми.

Съгласно утвърдените от министъра на земеделието, храните и горите срокове за извършване на инвентаризация на активите и пасивите в Министерството на земеделието, през 2021 е извършена такава на следните:

- По сметките от подгрупа 204 - Машини, съоръжения, оборудване и аналитично по класове активи, както следва:

120411	Компютри, конфигурации, лаптопи, монитори, скенери, печатащи устройства
120412	Сървъри и дискови масиви
120413	Друго хардуерно оборудване
120491	2049 Климатизи, копирни машини и МФУ
120492	2049 Съоръжения
120493	2049 Климатични и отоплителни системи
120494	2049 Мобилни телефони
120496	2049 Други машини и оборудване

- По сметките от подгрупа 206 - Стопански инвентар и аналитично по класове активи, както следва:

120601 2060 Офис мебели, обзавеждане и оборудване

120602 2060 Офис мебели, обзавеждане и оборудване

120603 2060 Офис мебели, обзавеждане и оборудване

120604 2060 Аудио, видео и друга техника

120605 2060 Друг стопански инвентар

- По сметка 9909 Други активи в употреба, изписани като разход, без МПС;
- По сметка 9110 Чужди ДМА, без МПС;
- По сметките за материални запаси.
- По сметка 9200 „Поети ангажменти за разходи – наличности“
- По сметка 9214 наличните обезпечения, получени банкови гаранции, застраховки и други
- разчетните взаимоотношения /вземания и задължения/

След първоначалното признаване всеки отделен дълготраен материален актив се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка, към датата на извършване на обезценката. До 31.12.2017 г. Министерство на земеделието извършваше преглед за обезценка (намаление на стойността) на ДМА веднъж на две години. Считано от 01.01.2018 г., на основание т.86 от ДДС 07/2017г., за системата на МЗм, прегледът за обезценка се извършва най-малко веднъж на 3 години. При прегледа се съпоставя балансовата стойност с текущата възстановима стойност (справедливата стойност). При оценката след първоначалното признаване, в определени случаи може да се извършва и положителна преоценка, когато при прегледа за обезценка са установени случаи на нереално занижени стойности, по които се водят някои активи.

Паралелно с усилията във фазата на планирането и съставянето на бюджета на министерството се осъществяваха и реформи в областта на изпълнението и отчитането му, като най-съществените са свързани с начисляването на амортизации на нефинансовите дълготрайни активи в отчетността на бюджетните организации.

Съгласно чл. 8 от Амортизационната политика на МЗХГ и в съответствие с т. 7.1 и т. 7.2 от СС 4 Отчитане на амортизациите, Министерството на земеделието преразглежда един път годишно оценката за полезния срок на годност на дълготрайните материални и нематериални активи и ако очакванията се различават значително от предишните оценки, срокът на годност се коригира, както и начислената амортизация за текущия и бъдещи периоди. **При извършения преглед на активите не са установени различия относно полезният им срок на годност. С Амортизационната политика за всички активи е избран линеен метод на амортизация, като през текущия период няма промяна в метода.**

При прегледа за срока на годност, са взети предвид предполагаемите физическо износване, което от своя страна включва – гаранционния срок, степен на използване на възможностите/натоварването, условията, при които се ползват активите, физическото износване и моралното им остаряване и изхабяване, както и ограниченията при тяхното използване – правни, фактически и др. обективни обстоятелства (съгласно т. 3 от СС 4 „Отчитане на амортизациите“).

Във връзка с изискванията, произтичащи от Закона за публичните финанси, се извършиха и съществени промени в начина на отчитане на стопанските операции в публичния сектор. Годишните оборотни ведомости в съответните Стопански области: „Бюджет“, Сметки за средства от Европейския съюз и на Сметките за чужди средства на Министерство на земеделието към 31.12.2021 г. са изготвени, съгласно указание на Министерство на финансите ДДС 07 от 31.12.2021 г., относно годишното счетоводно приключване, изготвянето и представянето на годишните отчети за касовото изпълнение, оборотните ведомости и друга отчетна информация за 2021 г., както и публикуване на годишните финансови отчети за 2021 г. на бюджетните организации.

Стоково-материални запаси /СМЗ/ са материали, продукция, стоки, незавършено производство и други краткотрайни материални активи.

При първоначалното им придобиването СМЗ се оценяват по историческа /доставна/ цена, която включва покупната цена; митата, таксите и данъците, неподлежащи на възстановяване; разходите по доставката и други. В доставната стойност не се включват складовите, административните, финансовите и извънредните разходи.

Придобиването на материални запаси по стопански начин се осчетоводява текущо, като се използват сметките от група 65. Сметките от група 65 задължително осигуряват отчетност за структурата на разходите по видове и вида на произведения продукт.

При отписване на стоково-материалните запаси при тяхното потребление се използват подходите, регламентирани с НСС – 2 Стоково-материални запаси.

Предвид спецификата на дейност, всеки разпоредител от системата на МЗХГ определя подхода за отписване на стоково-материалните запаси при тяхното потребление. За ЦУ на МЗм изписването на материалите се извършва по метода на „Първа входяща, първа изходяща“.

Съгласно указание ДДС 14/2013 г. на Министерство на финансите по отношение на материалните запаси се прилага само една сметка 3020 Материали.

Съгласно изискванията на Мярка 2 от Програма за развитие на селските райони, която се изпълнява от Националната служба за съвети в земеделието, отчетените материали по сметка 3020 се проследяват в отчетна група СЕС-РА.

Същото се отнася и за отчетените от БАБХ в отчетна група СЕС-ДЕС материали по сметка 3020, в размер на 11 607 741 лв., основно по договори с предмет: „Доставка на ваксина срещу болестта заразен нодуларен дерматит по едрите преживни животни“ в размер на 2 818 510,26 лв., „Доставка на ваксина срещу болестта син език, серотип 4 по преживните животни“ в размер на 7 700 521,15 лв. и както и за закупуване на диагностикуми от НДНИВМИ към БАБХ за изпитване на проби за редица заболявания в размер на 781 208,59 лв. Разходите, свързани с закупуването на ваксини срещу болестта заразен нодуларен дерматит (ЗНД) по едрите преживни животни, болестта син език, серотип 4 по преживните животни и разходите за диагностикуми, са по програми, които се одобряват с Решение за безвъзмездна помощ (грант) от ЕК, одобряващо националните програми и свързаното с тях финансиране, което налага воденето и отчитането им в стопанска област СЕС-ДЕС.

Дълготрайни материални активи /ДМА/

Един актив се признава за ДМА в баланса, ако предприятието ще черпи икономическа изгода от него за период по-голям от един отчетен период, стойността му е надеждно измерима и е с по-висока от приетия стойностен праг, като се дава предимство на принципа за предимство на съдържание пред форма.

Първоначално всеки придобит актив се оценява по: справедлива стойност, цена на придобиване или себестойност. ДМА се завеждат при придобиването им със задължителни реквизите утвърдени за цялата система.

В първоначалната оценка на дълготрайните активи се включва цената на придобиване, т.е. покупната цена и преките разходи. В цената на придобиване не се включват административните и финансови разходи, разходите за обучение за работа с ДМА, глобите, санкциите, неустойките за причинени загуби и други вреди на трети лица. Последващите разходи /за подобрения, реконструкция, модернизация и разширение/, които водят до подобряване на бъдещата икономическа изгода от ДМА, коригират балансовата стойност на ДМА. След първоначалното признаване ДМА се представят по историческа цена минус натрупаните разходи за обезценка.

Стойностният праг на същественост за признаване на ДМА, определен със Счетоводната политика на МЗХ, е 1000 лева без ДДС /500 лева за компютрите без ДДС/. В този смисъл всички придобити ДМА със стойност до 1000 лева /до 500 лева за компютрите/, задължително се третираат и се отчитат като краткотрайни активи /материални запаси/; а тези със стойност над 1000 лева /500 лева за компютрите/, задължително се класифицират като ДМА.

Стойността на поетите ангажименти за придобиване на ДМА, е в размер на 1 734 463 лева

Придобитите през периода ДМА са в размер общо на 5 283 816 лева

Балансовата стойност на ДМА, които временно са изведени от употреба са в размер общо на 2 641 411.99 лева;

Отчетната стойност на напълно амортизираните ДМА е общо в размер на 24 632 373 лева ;

Стойността на ползваните в дейността ДМА - чужда собственост, общо в размер на 1 411 794 лева.

Нематериални дълготрайни активи

Нематериалните дълготрайни активи представляват установими нефинансови ресурси, придобити и контролирани от бюджетните организации, който:

- а/ няма физическа субстанция;
- б/ има съществено значение при употребата му;
- в/ при придобиването им могат да бъдат оценени надлежно;
- г/ стойността им при придобиване е равна или по-голяма от 1000.00 лв./без

ДДС/

- д/ от използването им се очаква икономическа изгода;

Нематериалните дълготрайни активи са програмните продукти и лицензите за програмни продукти, продуктите от научна и развойна дейност, патентите, лицензи, фирмени и търговски марки и др. НМДА и се отчитат по съответните сметки от **група 21 Нематериални дълготрайни активи.**

*Програмните продукти, както и лицензите за програмни продукти, се отчитат по сметка **2101 Програмни продукти и лицензи за програмни продукти** от СБО*

НМДА, които не са програмни продукти и попадат под стойностния праг на същественост, се изписват на разход към момента на тяхното придобиване.

Патенти, лицензионни права за излъчване и други подобни НМДА след изтичането на съответния срок, се изписват на разход, освен ако срокът не е подновен (т. 38.2.2. от ДДС № 20/2004 г.).

Текущо изплащаните суми за поддръжка на патенти, лицензии и други подобни се отчитат като текущ разход.

Последващи разходи, свързани с НДМА - това са разходи, с които НМДА се оценяват след първоначалното им признаване - по цена на придобиване, намалена със загубите от обезценка; преоценка на дълготрайни активи се извършва по ред и начин, определен с указания на Министерството на финансите и преглед за обезценка на НДМА се извършва веднъж на две години по реда, за дълготрайните материални активи.

Стойността на поетите ангажименти за придобиване на нематериални дълготрайни активи, включително размерът на авансовите плащания – 278 327 лева.

Придобитите през периода НМДА – общо в размер на 1 072 301 лева

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи – общо в размер на 6 403 852 лева;

Прилагат се разпоредбите на НСС 41 – Селско стопанство, при съобразяване със счетоводната рамка, принципите и правилата на отчетността в бюджетните предприятия. Трайните насаждения се отчитат като разход при придобиването им. Биологичните активи и селскостопанската продукция – собствено производство, се отчитат по реда на придобиване на балансово признати активи по стопански начин.

Дългосрочни и краткосрочни заеми

Министерството на земеделието, храните и горите обслужва държавен инвестиционен заем/ДИЗ/, сключен през 1999 г. с Кредитна институция за възстановяване, Франкфурт на Майн. Предоставеният на МЗХГ кредитен ресурс е по Проект за изграждане пазари на едро в Република България. Съгласно договора за заем между МЗХГ и КфВ и подписаното към него допълнително споразумение на 12.07.2004 г., Министерство на земеделието погасява заема от 30 юни 2010 г. и крайният срок за издължаването му е до 2039 г. Остатъкът по заема към 31.12.2021 г. е в размер на 5 316 069 лева.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЪСТОЯНИЕТО И ИЗМЕНЕНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, ПРИХОДИ И РАЗХОДИ

I. АКТИВИ

Отчетна група „Бюджети“

Дълготрайните материални активи на МЗм през 2021 година спрямо 2020 г. са намалени. Общото намаление на активите от групи 20, раздел А I. Дълготрайни материални активи от актива на баланса, в размер на 10 807 449 вкл. и ДМА в процес на придобиване/описани по-долу/. Намаление е отчетено при всички дълготрайни активи, основно от отчетени за периода разходи за амортизации в размер на 13 889 595 лева, прехвърлени активи на Професионалните гимназии, финансирани от Министерството на земеделието, храните и горите до 30.06.2016 г. и 31.07.2016 г. и преминали на общинско финансиране и МОН и придобити нови активи за периода.

Нематериалните дълготрайни активи бележат увеличение, раздел А II. Нематериални дълготрайни активи от актива на баланса спрямо 2020 г., общо в размер на 545 758 лева. Придобити за периода 3 452 329 лв., отписани 43 332 лв. и отчетени за периода разходи за амортизации в размер на 2 876 229 лева .

Крайните салда по сметки 2071 и 2079 са отчетени в следните разпоредители и представляват:

В Професионалните учебни заведения/ПУЗ/ разпоредители от системата на МЗХГ до 30.06.2016 г и 31.07.2016 г. – непрехвърлено салдо по сметка 2071 в размер на 2 440 631.00 лв., следва да се прехвърли по баланса на ПГСГС Кърджали. За същото са предприети действия по прехвърлянето и изключването му от баланса на МЗм.

В МЗХГ – ЦА по сметката са отчетени 75 216 лева за изготвяне на технически и работни проекти, във връзка с административната сграда на министерството.

Изпълнителна агенция борба с градушките - крайното дебитно салдо от 35 320 лв. по сметка 2071, представлява стойността на гаражни клетки в процес на изграждане в РДБГ Петрово, Стара Загора.

По сметка 2079 - салдото е формирано от платен проект за изграждане на антенна кула на КП Поповица за 7 200 лв.

Вземания

През отчетния период вземанията по раздел Б III. Други вземания от актива на баланса са увеличени общо в размер на 22 204 251 лева, произхождащо основно от:

- Увеличение на вземанията, представляващи публични вземания, спрямо 2020 г. със сумата в размер на 23 995 667 лева
- Намаление на други вземания общо – 1 791 416 лева спрямо 2020 г.

По раздел Б II. Вземанията са отчетени в МЗм – ЦА. Същите са във връзка с преотдаден кредит на ТК "Марица" АД, Хасково в периода 1999 г. – 2002 г. за изграждане пазари на едро. Кредитът е преотдаден от МЗм по силата на Допълнително Кредитно Споразумение за заем. Към 31.12.2021 г. МЗм има да събира своите вземания от ТК "Марица" АД, Хасково, които освен, че са изискуеми, са и просрочени. В тази връзка и поради невъзможност за тяхното реализиране бяха предприети действия от страна на министерството за обявяването на ТК „Марица“ АД, в несъстоятелност. С Решение № 95 от 30.10.2013 г., постановено по търг. дело № 67/2011 г. по описа на Окръжен съд (ОС) Хасково, молителят МЗХ (сега МЗХГ), в производството по несъстоятелност, безспорно е признат за кредитор на дружеството – ответник Тържищна компания „Марица“ АД от страна на което са налице неплатени задължения. С посоченото решение е обявена неплатежоспособността на ТК „Марица“ АД с определена начална дата 15.06.2005 година за заем от 21.10.1999 г., сключен между МЗХ и Кредитна институция за възстановяване Франкфурт на Майн /KfW/ и допълнително кредитно споразумение от 09.08.2000 г., сключено между МЗХ и ТК "Марица" АД.

Въз основа на съдебно Решение № 46 от 05.02.2019 г., постановено по в.търг.дело № 388/2018г., по описа на АС - Пловдив, е признато за установено

вземане на министерството за главница в размер на 3 715 806,91 евро (7 267 486,62 лева) и лихва в размер на 1 790 775,11 евро (3 502 451,68 лв.).

Решението на АС Пловдив е обжалвано пред Върховен касационен съд. Образувано е т. дело № 1582/2019г., по което съдът се е произнесъл с Определение № 68 от 11.02.2020 г., с което не допуска касационно обжалване на решението на АС Пловдив, следователно същото е влязло в сила на 11.02.2020 г. Освен присъдената лихва в размер на 3 502 451,68 лв., за периода от 11.02.2020 г. до 31.12.2021 г. е начислена законна лихва върху присъдения размер на главницата.

Просрочените вземания са отразени задбалансово.

В края на 2021 г. е извършен преглед на начислените /или неначислените/ провизии, като тяхната оценка е коригирана със съответните разлики. Извършеният преглед на провизиите за вземания по предоставени от МЗм – ЦА и разпоредителите от системата на МЗХГ, обхваща заеми, аванси, продажби и други разчети. В утвърдената Счетоводна политика на МЗм, начисляването на провизии е унифицирано за цялата система на МЗм. Провизията може да бъде обща, индивидуална или обща и индивидуална.

Начисляването на провизия се определя в процент от общата (номинална) стойност на вземането.

Вземанията, които са провизирани са класифицирани в две групи:

- трудносъбираеми вземания – след изтичане на 180 дни от крайния срок за погасяване или длъжника е обявен в несъстоятелност или ликвидация. Тези вземания са провизирани с 20% от номиналната стойност на вземането.

- несъбираемите вземания - след изтичане на 360 дни от крайния срок за погасяване или длъжника е обявен в несъстоятелност или ликвидация и вземането е класирано от ликвидаторите по начин, който не гарантира получаването му или от съдия изпълнител, че е неудовлетворяемо или изпълнителното производство срещу длъжника е прекратено по установения ред. Тези вземания са провизирани с 50% от номиналната стойност на вземането.

За част от вземанията, определени като трудносъбираеми е доначислена провизия на основание възникнали условия за несъбираемост на вземането, а за други част от провизиите са сторнирани и вземането е отписано в случаите на наличие на сигурни доказателства, че несъбираемостта вземане е преминало в безнадеждното / несъбираемо/.

Част от вземанията не са провизирани, тъй като не са изтекли 180 дни от крайния срок за погасяване.

На консолидирано ниво, общо просрочените вземания са в размер на 67 707 496 лева. Отчетено е общо увеличение спрямо 2020 г. с 36 109 807 лева, в това число:

- Просрочени публични държавни вземания, отчетени по сметка **9911** са общо в размер на 40 245 926 лева, провизирани на 20% или 50%, а част от тях не са провизирани, тъй като не са изтекли 180 дни от крайния срок за погасяване.

- Просрочените вземания от клиенти, отчетени по сметка **9913** са общо в размер на 4 472 035, като са провизирани на 20% или 50%, а част от тях не са провизирани, тъй като не са изтекли 180 дни от крайния срок за погасяване.

- Просрочените вземания от наеми, лихви и консумативи, отчетени по сметка **9915** са в размер на 7 958 169 лева, отчетени във второстепенните разпоредители, основно в ОД "Земеделие", общо в размер на 9 627 530 лева, представляващи начислени вземания по договори с арендатори, включващи главница, законна лихва и неустойка. Сроковете за плащане по тези договори е 30 септември на текущата година. Част от тези вземания са провизирани с 20% , други с 50%, а част от тях не са провизирани, тъй като не са изтекли 180 дни от крайния срок за погасяване.

- Просрочените вземания от заеми, отчетени по сметка **9918** са в размер на 7 267 487 лева. Начисленото просрочие е изцяло отчетено в МЗм – ЦА, по преотдаден от МЗХГ кредит на ТК "Марица" АД, представляващо начислени главници по кредита. Тези вземания са провизирани на 50%.

- Просрочените други вземания, отчетени по сметка **9919** са в размер на 7 763 880 и представляват:

Вземания от лихви в размер на 4 895 387 лева по преотдаден от МЗм кредит на ТК Марица - Хасково в периода 1999 г. – 2001 г., за изграждане пазар на едро. Вземането е провизирано на 50%.

Други вземания в размер на 2 819 264 лева, основно отчетени в МЗм – ЦА, от които 1 371 396 лева - вземания по неусвоени банкови гаранции чието обезпечение е било гарантирано от Корпоративна търговска банка и лихви, вземания за поети осигурителни вноски или вземания от ДП „Научно – производствен център“ към Селскостопанска академия, в размер на 1 160 182 лева и част са вземания по прекратени договори. Малка част са отчетени във второстепенните разпоредители и са провизирани с 20% , други с 50%, а част от тях не са провизирани, тъй като не са изтекли 180 дни от крайния срок за погасяване.

Общо начислените провизии към 31.12.2021 г. са в размер на 22 983 781 лева.

Начислената средна провизия на консолидирано ниво е 33,95%.

Парични средства

В СО „Бюджет“ наличните паричните средства към 31.12.2021 г. са в размер на 12 733 350 лева. Те са формирани от наличности по текущи бюджетни валутни сметки на структури на МЗм и наличности по открити акредитиви.

Сделките в чуждестранна валута, с изключение на тези за покупка и продажба на валута, се отчитат в левове при първоначалното счетоводно отразяване, като към сумата в чуждестранна валута се прилага централният курс към деня на сделката. В случаите на промяна във валутния курс между датата на сделката и датата на разплащането по парични позиции, разликата е осчетоводена като положителна или отрицателна, по сметки 7391 Реализирани курсови разлики от операции с валутни активи и 7392 Реализирани курсови разлики от операции с валутни пасиви.

Преоценката на паричните средства в чуждестранна валута се извършва към края на всеки месец, по съответните сметки за преоценка от група 78.

II. ПАСИВИ

Отчетна група „Бюджети“

Разполагаемият капитал към 31.12.2021 г. е в размер на 708 937 503 лева . Акумулираното изменение на нетни активи от минали години в намаление е в размер на 55 178 727 лева. Изменението на нетните активи за периода е 14 754 419 лева.

Спазени са указанията, дадени от МФ в т. 59.7 от ДДС/20/2004 г. В реструктурирания разпоредител след операцията по приключване са формирани само салда по сметки от група 1001 и 1101, като сборът от тези салда или нетното салдо **е ЗАНУЛЕНО**. Вследствие на това през следващия отчетен период разполагаемия капитал и Акумулирано изменение на нетните активи за предходния периода са трансформирани.

ПРИХОДИ

Министерството на земеделието, храните и горите е администрация, която събира само неданъчни приходи. При отчитане на приходите водещо начало е прилагане на принципа на текущото начисляване. Приходите се определят по справедливата стойност на полученото или подлежащото на получаване под формата на парични средства. Въведена е аналитична отчетност за идентифициране на произтичащите от стопанската дейност приходи и разходи.

Приходите на начислена основа са:

I. Текущи приходи

1. Приходи от такси, лицензии и вноски - 94 558 501.62
2. Приходи от административни глоби и санкции - 22 776 938.97

3. Приходи от услуги - 1 903 215.36
4. Приходи от наеми -70 427 719.78
5. Приходи от лихви- 14 560 439.97
6. Приходи от дивиденди и дялово участие -8 933 602.00
7. Други текущи приходи -2 012 185.42

II. Приходи от продажби на нефинансови активи

1. Продажба на материали, стоки и продукция - 385 436.95
2. Продажба на нефинансови дълготрайни активи - 12 616 336.26
3. Продажба на конфискувани нефинансови активи - 129 070.69

Най-голям дял в приходите заемат събраните такси, които в основната си част представляват постъпления от такси, събирани по Закона за опазване на земеделските земи и Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, както и от такси върху ползването на дървесина, Закона за ветеринарномедицинската дейност и Закона за защита на растенията следвани от приходите от наем на земя, отчетени основно от областните дирекции „Земеделие“ за сключени договори за наем и аренда на земи от Държавния поземлен фонд.

През отчетният период начислените приходи от продажба на нефинансови активи в размер на 12 616 336 лв., представляват в основния си дял постъпленията от продажба на земя от Държавния поземлен фонд и горски фонд, стопанисван от МЗм.

На касова основа са отчетени собствени приходи в размер общо на 184 412 366 лв. при утвърден годишен план 149 573 588 лв. Отчетеното изпълнение на бюджета в приходната му част в размер на 34 838 778 лв. е реализирано основно от държавни такси (20 960 078 лв.) - изпълнението се дължи в основната си част от администрирани от Българската агенция по безопасност на храните, свързани с граничен контрол, фитосанитарен контрол, Ветеринарно-санитарен контрол и от приходи от наеми на земя (13 867 611 лв.) - реализирани в основната си част от областните дирекции „Земеделие“ и МЗм-ЦА.

Най-голям дял от събраните приходи от Министерството на земеделието за отчетния период 01.01.2021 г. – 31.12.2021 г. заемат постъпленията от държавни такси – 94 744 682 лв., които в основната си част представляват постъпления от такси, събирани по Закона за опазване на земеделските земи и Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, по Закона за ветеринарномедицинската дейност, по Закона за защита на растенията, както и от такси върху ползването на дървесина. Изпълнението на постъпленията от държавни такси е над 100 %.

Приходите и доходите от собственост са в размер на 76 248 063 лв., като от тях най-голям дял са приходи от наем на земя в размер на 72 999 014 лв., отчетени

основно от областните дирекции „Земеделие“ за сключени договори за наем и аренда на земи от Държавния поземлен фонд. Делът на реализираните приходи от продажба на услуги, стоки и продукция е в размер на 2 670 838 лв., отчетени предимно от МЗм ЦА, БАБХ, ИАСАС, ИАСРЖ и ИАГ.

Събраните приходи от глоби, санкции и наказателни лихви са в размер на 4 101 630 лв., като от тях: по §§28-01 - конфискувани средства и приходи от продажби на конфискувани и придобити от залог вещи са отчетени средства в размер на 129 071 лв. от ИАГ и ИАРА и по §§28-02 - глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети са отчетени средства в размер на 3 972 559 лв. от ЦА на МЗм, ИАЛВ, Областните дирекции „Земеделие“, ИАГ, ИАРА, БАБХ и ИАСРЖ.

Постъпленията от продажба на нефинансови активи в размер на 13 191 374 лв., в т. ч. поступления от продажба на нематериални дълготрайни активи в размер на 5 641 453 лв. и поступления от продажба на земя в размер на 7 538 821 лв., отчетени основно от МЗм-ЦА, ОДЗ и ИАГ.

Начислен е данък върху приходите от стопанска дейност по Закона за корпоративно подоходно облагане в размер на 2 442 773 лева.

Отчетени са приписани приходи от продажба на активи и други приписани приходи в размер на 1 007 008 лева по договори за продажба на имущество, за които стойността по договора е уредена с непарични платежни средства – компенсаторни записи. Тези продажби са отчетени основно в МЗм – ЦА – 811 804 лева.

Съгласно т.7.5. от ДДС 20/2004 г. - За целите на касовото изпълнение не се считат за касов поток плащанията с компенсаторни записи, приватизационни бонове и други подобни непарични платежни инструменти.

ДДС 20 /2004 г. т. 32.21. - Когато бюджетното предприятие при извършването на продажба на държавно/общинско имущество получава компенсаторни инструменти, които след това се погасяват и обезсилват по реда на чл. 13 от Закона за сделките с компенсаторни инструменти, от гледна точка на бюджетното предприятие е налице приписан приход и разход. В тази връзка с размера на номиналната стойност на приетите и погасени при тези сделки компенсаторни инструменти е съставена счетоводна статия Дт с/ки гр. 64 / Кт с/ки подгрупа 718.

III. РАЗХОДИ

Разходите се отчитат по икономически елементи и се начисляват за периода, за който са възникнали, независимо дали е извършено плащане или дали са налице средства за плащането им.

Най-голям относителен дял в разходите на МЗм заемат заплати и други възнаграждения за персонала – 126 026 317 лева и осигуровки към тях – 33 838 765 лева.

В издръжката най-голям е относителният дял на разходите за външни услуги и наеми 47 303 769 лева, следват разходите за материали – 23 762 791 лева, за амортизации – 16 765 825 лева; за данъци и такси – 1 806 938 лева и за командировки в страната и в чужбина 1 153 818 лева и други разходи с по – малък относителен дял.

Балансовата стойност на продадените нефинансови активи е 3 304 980 лева.

Текущите субсидии и трансфери, общо по сметка 6441 в размер на 17 521 926 лева, основно са отчетени в МЗМ – ЦА, а именно:

Съгласно договор № РД50-58/04.10.2019 г. с ДП Кабиюк са предоставени текущи субсидии и трансфери в размер на 673 185 лв. за извършване на обществена услуга по поддържане на автохтонните и други ценни породи от Националния генофонд по животновъдство и съхраняването им като национално богатство.

Съгласно чл. 23, ал. 4 от ЗДБРБ за 2021 г. за дейността са утвърдени средства в размер 24 000 000 лв. за извършване на обществена услуга за защита от вредното въздействие на водите, възложена на "Напоителни системи" – ЕАД, които са в рамките на текущите разходи по ал. 1 и не могат да бъдат пренасочвани за други цели.

По сметка 6441 „Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия“, предоставени текущите субсидии и трансфери за извършване на обществена услуга за защита от вредното въздействие на водите, възложена на "Напоителни системи" – ЕАД за 2021 година са в размер на 16 844 994 лева.

Средствата за компенсиране на несправедливата финансова тежест от извършването на обществената услуга за защитата от вредното въздействие на водите се предоставят на дружеството чрез бюджета на МЗм.

Сторниран коректив в размер на 4 000 000 лева, начислен 2020 г. и начислени през 2021 за 2020 г. – 2 837 499 лв. - задължение към Напоителни системи. През 2021 година са платени 7 053 967 лева, начислени през 2020 г. и отнасящи се за 2019 година на основание одобрен доклад от министъра, с регистрационен индекс № 93-2677/29.12.2020 г., във връзка с одитен доклад на независим одитор, където е определен размерът на компенсацията, дължима на „Напоителни системи“ ЕАД за извършването на обществената услуга за 2019 г. надвишаваща авансово предоставените средства.

През 2021 г. е извършена корекция на приблизителната оценка в посока на превишение на извършените разходи спрямо авансово предоставените средства.

Взети са съответните счетоводни записвания по сметки 6441 и 4976 „Коректив за задължения за субсидии, капиталови трансфери“ в размер на 1 061 462 лева.

През 2020 г. беше извършена проверка за наличие на компенсация при спазване на изискванията на Решение на ЕК от 20 декември 2011 г. относно прилагането на чл. 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес (2012/21/ЕС).

Въз основа на преизчислената „разумна печалба“, в съответствие с публикуваните от Европейската комисия суапови проценти (swap rates) за срока на изпълнение на договор, както следва:

По Договор № РД50-23/05.04.2019 г., Комисията констатира наличието на компенсация за 2020 г., която надвишава авансово предоставените средства в размер на 2 837 499 лева. Въз основа на допълнителния доклад на одиторите, размерът на компенсацията е 20 341 301 лева с ДДС, а авансово предоставените средства са в размер на 17 503 802 лева с ДДС. В тази връзка са взети счетоводни записвания по сметка 4291 „Задължения за предоставяне на текущи субсидии и капиталови трансфери“ в размер на 2 837 499 лв. с ДДС.

Разходи за провизии на персонала

Начисляват се само в края на отчетната година след анализ, оценка по отношение на неизползваните отпуски към края на годината, за които персонала има право на ползване през следващата година, като се прави оценка на очаквания брой дни на натрупващите се отпуски и броя на лицата, когато ще ги използват през следващата година. Към очакваните разходи за отпуските се начислява и приспадащите се върху тях вноски за ДОО, ДЗПО и ЗО, за сметка на работодателя на база на размера и съотношенията, приложими през следващата година, съгласно годишния закон за бюджета на ДОО, както и други фактори и условия, които имат съществено значение при определяне на тези разходи. Общо начислените провизии за персонала са в размер на 12 410 328 лева.

В началото на следващата година начислените разходи за провизии на персонала се сторнират изцяло и наведнъж.

С оглед коректното представяне на финансовото състояние на МЗХГ се извърши следното:

- преглед, анализ и съпоставяне на финансовата информация по първичните документи и счетоводни сметки;
- проверка на осчетоводяването на стопанските операции по счетоводните сметки;

- преглед за спазване на взаимовръзките /анализ/ между счетоводните сметки от СБП и параграфите/ подпараграфите от ЕБК;

- анализ на всички приходи и разходи за текущата отчетна година;

- анализ на еднократно начислените разходи за провизии на персонала към 31.12.2021 г.;

- анализ на еднократно начислените към 31.12.2021 г. разходи по корективни сметки за месец декември, за които не са издадени или получени фактури;

- анализ на начислените приписани приходи и разходи за безвъзмездно предоставените/получени активи от други бюджетни предприятия;

- анализ на осчетоводените към 31.12.2021 г. поети ангажменти по задбалансова сметка 9200 „Поети задължения по договори“. Отчетните данни за поетите ангажменти, реализирани, отписани и налични към 31.12.2021 г. са представени в справка Приложение № 15, приложена към годишния финансов отчет, както и новите задължения за разход. Уточненият план на максималния размер на новите задължения, които могат да бъдат натрупани от Министерството на земеделието през 2021 г. е в размер на 102 911 877 лв., а максималният размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2021 г. е 109 682 377 лв. Отчетените за периода 01.01.2021 г. – 31.12.2021 г. нови задължения за разходи са в размер на 96 633 298 лв., ангажиментите за разходи са в размер на 96 570 181 лв. Отчетените нови задължения и ангажменти за разходи са в рамките на планираните такива, съобразно извършените дейности и направените разходи за периода.

- в края на 2020 г. са приложени отчетни процедури съгласно изискванията на раздел V от ДДС № 14/2013 г. и по отношение на неусвоени суми от помощи и дарения, предоставени преди 2020 г. Начислени са корективи за вземания и задължения по тези позиции и съответното сторниране на тези суми в началото на следващата година (подобно на процедурите за начисляване и сторниране на провизии за персонал и на корективите за вземания и задължения съгласно т. 49 от ДДС № 20/2004 г.).

- приложени са разпоредбите на раздел XI. Задбалансова отчетност за отразяване на националното и друго финансиране по международни проекти от ДДС № 14/2013 г., като по сметките от подгрупа 994 „Статистика за финансиране на разходи за сметка на бенефициенти, Европейския съюз и други донори“, са отразени дела на държавата, Европейския съюз и останалите донори при финансирането на разходите и придобиването на активи по програми на Европейския съюз, както и по други международни програми и проекти. Съгласно Счетоводната политика на МЗм, записванията по тези сметки се извършва периодично, но задължително тримесечно, като се допускат и приблизителни оценки при изчисляването на относителния дял на съответния източник за финансиране, когато не може да се определи точно.

- на база на начислените вземания/задължения е извършен анализ на просрочията към 31.12.2021 г., класифицирани по групи и провизирани съгласно утвърдената Счетоводна политика на МЗМ.

За достоверното представяне на имущественото състояние на МЗХГ се извърши следното:

В Министерство на земеделието, храните и горите е извършена инвентаризация на активите, съгласно Заповед № РД09-1184 от 10.12.2021 г. на министъра на земеделието, храните и горите.

Спазени са процедурите преди изготвяне на оборотните ведомости, а именно:

1. Текущо през 2021 г. не са извършвани процедури по приключване на приходните и разходните сметки от раздели 6 и 7 със сметките от групи 11 и 12 на СБП;

2. С цел последователното прилагане на принципа на текущото начисляване по съответния ред са осчетоводени всички приходи и разходи, отнасящи се за 2021 г.;

3. Начислени са данъкът върху приходите от стопанска дейност и ефектът от неговото преотстъпване, както и разходите и приходите от стопанска дейност по смисъла на Закона за корпоративното подоходно облагане;

4. Начислени са разходите за провизии за неизползвани отпуски на персонала по сметка 4230 по реда на НСС 19; отчетени са и останалите разходи за провизии;

6. Извършен е анализ на просрочията към 31.12.2021 г., като просрочените вземания и задължения са отразени по задбалансовите сметки от подгрупи 991 и 992;

7. Сметка 4500 „Вътрешни разчети“ е приключена със сметка 7600 „Вътрешни некасови трансфери в отчетната група (стопанска област)“. Спазени са изискванията на т.т. 37 и 38 от ДДС № 03 от 31.03.2016 г. С оглед облекчаване на процеса по приключване на сметката и равняването на данните за сметка 4500, Министерството на земеделието и храните е възприело подход за всички бюджетни структури от системата си, сметка 4500 да се приключва със сметка 7600 само в края на годината. Операцията по приключване на сметка 4500 със сметка 7600 е отразена в отчетността на съответните разпоредители с бюджет преди приключването на сметките от раздел 6 и 7, т. е. тази операция е включена в оборотната ведомост, представена в МФ и Сметна палата. Същото е приложено и при използване на сметки 4501, 4502 и 4503, но в кореспонденция със съответните сметки 7601, 7602 и 7603.

8. Разходите за придобиване и основен ремонт на балансово признати активи по стопански начин са отчетени по сметки 6501, 6502, 6503 и 6507;

9. Разходите за изграждане и основен ремонт по стопански начин на инфраструктурни обекти, както и разходите за текущ ремонт по стопански начин са отчетени, като са използвани сметки 6504, 6506 и 6508;

10. Себестойността на произведената продукция е установена по кредита на сметка 6503. Поддържа се информация за структурата на себестойността.

Счетоводната отчетност на Министерство на земеделието, храните и горите е организирана в три отчетни групи /стопански области/.

Отчетна група „Бюджети“

В обхвата на групата се включват активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи от бюджетната дейност на разпоредителите от системата на МЗХГ.

Отчетна група СЕС се отчетат:

Средства от Европейския съюз и по други международни програми и договори, като се изготвят следните оборотни ведомости, таблици - приложения към оборотната ведомост:

NF-KSF-TRIAL-BAL-2021

се отчетат средствата, получени от Кохезионния и Структурните фондове на Европейския съюз, администрирани от Национален фонд.

RA- TRIAL-BAL- 2021

се отчетат средствата, получени от Европейския съюз, администрирани от Разплащателната агенция към ДФ"Земеделие", основно с източник: Програма за развитие на селските райони, Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“, директни плащания.

DES -TRIAL-BAL-2021

се отчетат всички други средства по програми и проекти, финансирани от фондове и институции на Европейския съюз, администрирани и/или получени от бюджетни организации:

- средствата по програми за трансгранично, транснационално и междурегионално сътрудничество;
- средствата по секторни програми „Леонардо да Винчи“, „Еразъм“ и „Коменски“
- средства по други програми и проекти, финансирани от фондове и институции на Европейския съюз по смисъла на § 1, т. 36 от ЗПФ.

DMP - TRIAL-BAL-2021

се отчетат, средства по следните три международни програми и свързаното с тях национално съфинансиране, определени от министъра на финансите:

- Норвежкия финансов механизъм 2009-2014;

- Финансов механизъм на европейското икономическо пространство 2009 - 2014
- Българо-швейцарската програма за сътрудничество за намаляване на икономическите и социалните неравенства в рамките на Европейския съюз 2009 - 2019

Отчетна група „Други сметки и дейности“ се отчитат:

- капитализация на дълготрайни материални активи, изписани на разход в отчетни групи (стопански области) „БЮДЖЕТ“ и „СЕС“ при придобиването им;
- обособени сметки за чужди средства (доколкото такива операции не се извършват от „БЮДЖЕТ“ и „СЕС“)
- други позиции, определени от МФ

В тази отчетна група се отчитат Капитализираните (балансово признати) дълготрайни материални активи.

Това са: земи, гори и трайни насаждения (без земите, прилежащи към сгради и съоръжения); инфраструктурните обекти; активите с историческа и художествена стойност; книги в библиотеките.

Подлежащите на отчитане по сметки 2010 и 2201 земи и гори се капитализират /признават балансово/ независимо от стойността на актива.

За трайните насаждения, подлежащи на отчитане по сметка 2201, отчетна група ДСД, се прилага подход на капитализиране /балансово признаване/, независимо от стойността им.

Доколкото не е определено друго с указания на Министерство на финансите, разходите за трайни насаждения върху земи, подлежащи на отчитане по сметка 2010, не се капитализират /не се признават балансово/, освен в случай, че са придобити заедно със съответната земя, подлежаща на отчитане по сметка 2010, където са разположени, а стойността им се включва в стойността на земята.

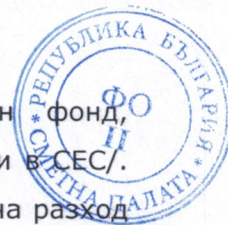
По сметка 2204 „Книги в библиотеките“ се отчитат независимо от тяхната стойност само активи, които съставляват Библиотечен фонд.

За отчитането на тези активи, може да се прилага един от следните два подхода:

- Подход на аналитично отчитане по сметка 2204
- Подход на агрегирано отчитане на тези активи по сметка 2204, като се осигурява необходимата информация за отделните единици от тези активи /включително отчетна стойност/, т.е. извън системата на двустранното счетоводно отчитане, която да дава възможност за прилагането на тестове за обезценка на агрегираната стойност на съответната съвкупност от активи.

Не се допуска съчетаното прилагане на двата подхода!

Останалите подобни активи, като книги, учебна литература, наръчници, сборници, бюлетини, годишници, периодични и ежедневни печатни издания,

рекламни материали и други, които не представляват библиотечен фонд, придобиването им се отразява само в отчетна група „Бюджет“/евентуално и в СЕС/. Тези активи се отчитат по съответните сметки от група 30 или се изписват на разход при тяхното придобиване. В случаите на завеждане по сметки от група 30, при изписването им, с цел контрол по съхраняването и опазването им, когато се използват многократно и представляват ценни издания за многократно употреба, тези активи може да се водят извън счетоводно или чрез използване на задбалансова сметка 9909.

По сметка 2203 „Активи с историческа и художествена стойност“

- Отчитане на активи, представляващи музейни експонати и сбирки. Същите се капитализират /признават балансово/ независимо от стойността им по сметка 2203 „Активи с историческа и художествена стойност“.

За отчитането на тези активи, може да се прилага един от следните два подхода:

- Подход на аналитично отчитане по сметка 2203
- Подход на агрегирано отчитане на тези активи по сметка 2203, като се осигурява необходимата информация за отделните единици от тези активи /включително отчетна стойност/, т.е. контролът по съхраняването и опазването им се организира извън счетоводно, което да дава възможност за прилагането на тестове за обезценка на агрегираната стойност на съответната съвкупност от активи.

Не се допуска съчетаното прилагане на двата подхода!

- За останалите активи, подлежащи на отчитане по сметка 2203 „Активи с историческа и художествена стойност“, за системата на Министерство на земеделието и храните се прилага подход на капитализиране /балансирано признаване/ на всички активи от съответния клас независимо от стойността им, като се прилага един от двата описани по-горе подхода, без да се допуска съчетаното им прилагане.

Наличности по сметките за чужди средства

Операциите и наличностите по сметките за чужди средства, по същество представляват внесени суми от изпълнители по договори в следните структури: ИАГ, БАБХ и МЗм - Централна администрация и ОД „Земеделие“.

По тези обособени сметки за чужди средства в кореспонденция със сметка 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“, изменението в основната си част се дължи на постъпили суми в ОД „Земеделие“, съгласно чл. 37в, ал. (7) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2007 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 62 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2012 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 61 от 2015 г.) от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи.

Ползвател на земеделски земи, на който със заповед по чл. 37в, ал. 4 са определени земите по чл. 37в, ал. 3, т. 2, внася по сметка за чужди средства на

съответната областна дирекция "Земеделие" сума в размер на средното годишно рентно плащане за землището в срок до три месеца от публикуване на заповедта по чл. 37в, ал. 4. Сумите са депозитни и се изплащат от областната дирекция "Земеделие" на правоимащите лица въз основа на заповедта на директора на областната дирекция "Земеделие" по чл. 37в, ал. 4 в 10-годишен срок. За ползвателите, които не са заплатили сумите за ползваните земи по чл. 37в, ал. 3, т. 2 съгласно заповедта по чл. 37в, ал. 4, се прилага чл. 34, ал. 6 по искане на директора на областната дирекция "Земеделие", отправено до кмета на общината. Не се допуска участие в споразумение и предоставяне на право на ползване на масиви и на лице - свързано лице по смисъла на Търговския закон с лице по предходното изречение.

Основното изменение на чуждите средства, спрямо предходния период е отчетено в ОД „Земеделие“. Изменението е в увеличение, общо в размер на 22 966 188 лева.

Също така в сметката са отчетени събрани гаранции за изпълнение по договори, депозити, лицензии и други.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЪСТОЯНИЕТО И ИЗМЕНЕНИЕТО НА ДРУГИ АКТИВИ И ПАСИВИ, ПРИХОДИ И РАЗХОДИ

Отчетна група „Бюджет“

Предвид съкратените срокове за изготвяне на отчетите на бюджетните организации за 2021 г., разминаващи се във времето с тези за изготвяните годишни финансови отчети от свързаните лица, дружества и предприятия, бяха изискани предварителни счетоводни баланси към 31.12.2021 г.

В края на 2021 г. г., общият брой на дружествата и предприятията – свързани лица от системата на МЗХГ е 51 броя, от които:

- 20 броя с мажоритарно участие на МЗХГ – 100% , от които 11 дружества в производство по несъстоятелност и ликвидация;
- 1 броя ДП по чл. 62, ал. 3 от ТЗ - 100%;
- 6 броя ДП по чл. 163 от ЗГ и по чл. 62, ал. 3 от ТЗ - 100%;
- 1 броя със смесено участие на МЗХГ – над 51%;
- 19 броя с миноритарно участие на МЗХГ – под 50 % и под 20%.
- 4 бр. с миноритарно участие на МЗХГ под 20%, непререгистрирани в ТР, но за които държавното участие не е отписано от баланса към 31.12.2021 г.

Във връзка с отчитането на дяловете, акциите и съучастията в търговските дружества и ДП „Кабиюк“ и Държавни предприятия по чл. 163 от ЗГ и по чл. 62, ал. 3 от ТЗ от системата на Министерството на земеделието, оповестяваме:

1. Предварителни ГФО за 2021 г. на едноличните търговски дружества и ДП „Кабиюк“ в системата на МЗм;

- ☐ Агровединвест ЕАД;
- ☐ Агролеспроект ЕООД;
- ☐ Врана ЕАД;
- ☐ Държавно предприятие „Кабиюк“;
- ☐ Земинвест ЕАД;
- ☐ Напоителни системи ЕАД;
- ☐ Рибни ресурси ЕООД;
- ☐ САПИ ЕООД;
- ☐ Сортови семена – Елит ЕАД;
- ☐ Цех за хмелов гранулат ЕООД.

2. Предварителни ГФО за 2021 г. на дружествата в производство по ликвидация;

- ☐ Агроземсервиз ЕООД (л);
- ☐ Вермаш ЕООД (л);
- ☐ Водпроект ЕАД (л);
- ☐ Форел ЕООД (л);
- ☐ Хана ЕООД (л).

3. Предварителни ГФО за 2021 г. на дружествата с миноритарно държавно участие;

- ☐ „Пазар на производителя – Пазарджик“ АД, гр. Пазарджик.
- ☐ Нива АД;
- ☐ Ретра АД (л);
- ☐ Скът Мизия АД;
- ☐ ТК Марица АД (н).

През отчетната 2021 г. са извършени следните промени в броя на свързаните лица, на следните основания:

В приложения списък не фигурират „Агрогеометър – София“ ЕАД (н), гр. София, „Букаците“ ЕАД (н), гр. Етрополе и „Районна ветеринарна станция – Пловдив“ ЕООД (н), гр. Пловдив, тъй като след производство по несъстоятелност са заличени от Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Предварителни ГФО за 2021 г. са представени от общо 26 броя свързани лица – търговски дружества и ДП „Кабиюк“ и ДП по чл. 163 от ЗГ и по чл. 62, ал. 3 от ТЗ

По отношение на свързаните лица, не представили предварителни годишни финансови отчети за 2021 г., оповестяваме следното:

Към датата на съставяне на баланса, четиринадесет търговски дружества с миноритарно държавно участие в капитала и „Агроуслуги“ ООД, с. Мамарчево, обл. Ямбол не са представили предварителни ГФО за 2021 г.

По отношение на търговските дружества с изцяло държавно участие в капитала в производство по несъстоятелност, които не са представили предварителен ГФО за 2021 г., са:

- „Държавно угодително стопанство“ ЕООД (н), гр. Търговище е с прекратено производство по несъстоятелност, синдикът е освободен и не е представен предварителен годишен финансов отчет за 2021 г.;
- „Валц“ ЕООД (н), гр. Полски Тръмбеш е търговско дружество в производство по несъстоятелност, като не е представен предварителен годишен финансов отчет за 2021 г.;
- „Агродом“ ЕАД (л), гр. Плевен и „Хан Аспарух“ ЕАД (л), с. Ясеновец, обл. Разград нямат назначен ликвидатор.

С писма с изх. №№ 12-471/14.02.2018 г., 12-1337/13.03.2020 г. и 12-1345/16.03.2020 г. на Министерството на земеделието, храните и горите е поискано становище съответно от Агенцията по вписванията и Националната агенция за приходите за статута на няколко непререгистрирани след 31 януари 2017 г. търговски дружества с миноритарно участие и в производство по ликвидация.

С писмо с рег. индекс 12-1345/25.03.2020 г. от Националната агенция за приходите уведомяват, че коментираните дружества в регистъра на НАП са със статус „прекратена регистрация“ във връзка с разпоредбата на §5г, ал.4 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

С писма с рег. индекс 12-691/01.03.2018 г. и 12-1446/24.03.2020 г. от Агенцията по вписванията се посочва, че съгласно разпоредбата на §5г, ал. 4 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ), търговските дружества и кооперациите с прекратена дейност, които към 31 януари 2017 г. не са пререгистрирани, се смятат за заличени. Посочено е и възможността, при която за търговец по ал. 4 бъде открито имущество намира приложение разпоредбата на §5г, ал. 5 от ЗТРРЮЛНЦ, съгласно която лицата по §5а, ал. 2 (съдружник, акционер, член-кооператор или техен наследник, член на управителен орган на непререгистриран търговец, търговец, в който съдружник е непререгистрирано търговско дружество или кооперация, кредитор на непререгистриран търговец, кредитор на съдружник в непререгистрирано търговско дружество, държавен орган и орган на местното самоуправление) могат да подадат заявление за ликвидация и след този срок по реда на чл. 273, ал. 2 от Търговския закон, но не по-късно от 31 декември 2022 г.

За всички дружества непредставили предварителни баланси за 2021 г. в дирекция ТДДП в МЗм се съхраняват всички циркулярни писма, с които са поискани

предварителните отчети на свързаните лица, както и обратните разписки в качеството им на доказателствен материал, че всички дружества са били уведомени по надлежния ред да представят предварителни годишни финансови отчети за 2021 година.

Тези финансови активи в края на 2020 г. възлизат на 430 161 931 лева, а в края на 2021 г. са в размер на 434 619 861 лева, или общо увеличение в размер на 4 457 930 лева. Изменението е следствие увеличение дела на инвестицията, произтичаща от реализиран финансов резултат – печалба, намален от преоценка и внесен дивидент в полза на държавата.

Внесеният дивидент в полза на държавата, разпределен в приход на централния бюджет за 2020 г., изплатен през 2021 г. е в размер общо на 1 770 682 лева.

Във връзка със спазване изискванията на т. 24 от ДДС 20/2004 г., в **Приложение към Обяснителната записка** се съдържа пълен, актуализиран списък на всички свързани лица от системата на МЗм, включващ: наименование; правна форма; седалище и процент на дяловото участие на МЗм; данни за смесените предприятия; данни за асоциираните предприятия, данни за съдружниците в дружествата с над 33,33 % участие на МЗм, т.е. т.нар. „блокираща квота“ на министерството, статус на дружествата, информация за дружествата представили или не представили отчети.

С цел коректния начин на отчитане на дяловите участия, акции и съучастия в търговските дружества и държавни предприятия от системата на МЗм са спазени изискванията на т. 28 от ДДС № 20/2004г. За дружествата и предприятията незаведени по баланса на МЗм и с отрицателни изменения на дела на балансовата стойност на собствения капитал, в което е инвестирано, в съответствие с правилата на т. 4. 4 от НСС 28, инвестицията е с нулева стойност. Аналогично, в съответствие с т. 4. 4 от НСС 28, при заведена инвестиция в дружество/предприятие – свързано лице, което през 2021 г. е в ликвидация или несъстоятелност и делът на инвеститора в загубите на предприятието, възлиза или превишава балансовата стойност на инвестицията, същата е отчетена по нулева стойност.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Съгласно текста.

Капка Алексиева

Н-к отдел „Счетоводство“